

kladivar

glasilo proizvajalne OZD KLADIVAR Žiri

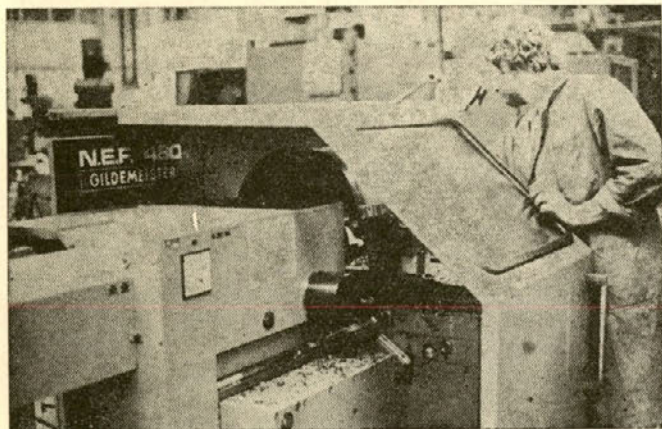

Letnik 13

Številka 3

Žiri, julij 1983

PLAN 2000

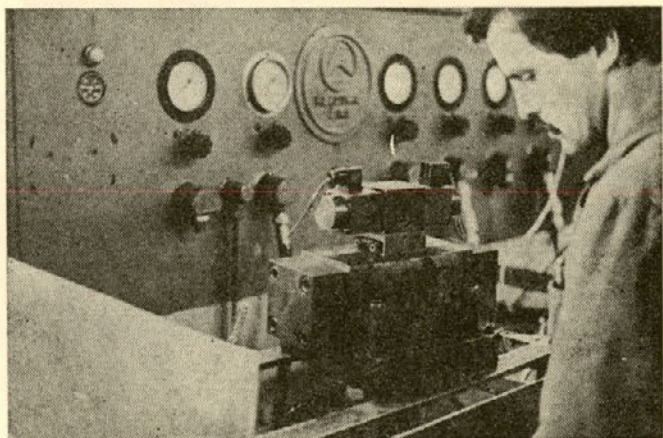

V nadaljevanju predstavitev analize dolgoročnih razvojnih možnosti DO Kladivar do leta 2000, vam bomo prikazali nekaj osnovnih predpostavk, ki so zajeta v posameznih področjih razvoja naše DO v prihodnjih letih. Dolgoročne razvojne možnosti obsegajo predvsem tržni položaj, zaposlovanje, izobraževanje in štipendiranje do leta 2000, prostor, infrastruktura in transport, predvideva tehnologije proizvodnje do leta 2000 ter dolgoročne raziskave, razvojne in programske zasnove, o katerih pa je v našem glasilu že pisal ing. Beovič.

Tržni položaj

Zajema predvsem možnost vključevanja proizvodnih programov v domači in mednarodni tržni prostor. Glede na to, da so možnosti uporabe naših izdelkov zelo velike, menimo, da v prihodnje posebnih težav glede plasmaja ne bomo imeli, kakor jih tudi nismo imeli v preteklih letih. Pogoji pa seveda je, da bodo proizvodi po kvaliteti in stopnji razvoja na isti ravni, kot so proizvodi zahodnih firm. V preteklem obdobju se je naša DO vključevala v mednarodno menjavo blaga samo s proizvodi pnevmatike, na osnovni kooperacijske pogodbe. V zadnjih letih se predvsem

iz razloga pridobitve sodobne tehnologije (strojna oprema in vrhunska kakovost naših proizvodov) prizadevamo vključiti v mednarodno menjavo tudi z ostalimi proizvodnimi programi.

Zaposlovanje, izobraževanje in štipendiranje do leta 2000

Glede na proizvodni program, njegov razvoj in zahtevnost v nadaljnjem dolgoročnem obdobju, bo potrebno uveljaviti tako kadrovske politike, ki bo omogočila pridobivanje, zaposlovanje kakor tudi štipendiranje visoko strokovnih kadrov, predvsem tehničnih usmeritev.

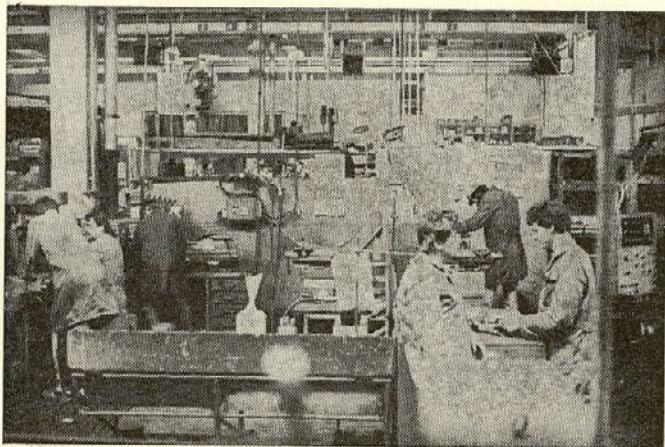
Za vzdrževanje konkurenčnosti naših izdelkov na domačem in tujem trgu bo potrebno vso skrb posvetiti pridobivanju visoko strokovnih kadrov, ki bodo lahko uspešno in kvalitetno izvajali dela in naloge v marketingu, raziskovalni enoti, razvojnih oddelkih, oddelkih tehnološke-operativne priprave proizvodnje in drugih delih poslovnega procesa. Pri določanju kadrovske politike v DO, zlasti kadar gre za dolgoročno opredelitev pristopa, bo odločilno vplivala tudi razširjena in uveljavljena množična inovacijska dejavnost, katero bo potrebno v prihodnje še bolj utrditi. Več sredstev bomo morali v bodoče nameniti za družbeni standard delavcev, ki se odraža na večjih področjih.

V DO je trenutno zaposlenih 246 delavcev, katerih izobrazbena struktura je naslednja:

delavci z VS izobrazbo	9	3,65%
delavci z VŠ izobrazbo	5	2,05%
delavci s srednješol. izobr.	57	23,18%
kvalificirani delavci	96	39,02%
polkvalificirani delavci	4	1,62%
nekvalificirani delavci	75	30,48%
	246	100%

Ocenjujemo, da bo do leta 2000 s primerno in načrtno politiko zaposlovanje, štipendiranje in izobraževanje zaposlenih cca 520 delavcev. V dislociranih obratih predvidevamo, da bo zaposlenih cca 200 delavcev, od tega cca 6% z visokošol. in višješolsko izobrazbo in 69% kvalificiranih, polkvalificiranih in nekvalificiranih delavcev.

Določen del sredstev bo DO namenjala tudi za izobraževanje ob delu in iz dela, po možnosti pa bo organizirala tudi enkratne oddelke študija na višji stopnji izobraževanja.

Prostor, infrastruktura, transport ter dolgoročne razvojne možnosti

Prostorske možnosti razvoja do leta 2000 so za DO Klavivar okvirno omejene v Žireh v industrijski coni. Po predloženih razvojnih programih je bilo razpoložljivo zemljišče industrijske cone razdeljeno med posamezne DO, pri čemer pa je bila vsekakor premalo upoštevana perspektiva proizvodnih programov, predvsem z vidika prestrukturiranja gospodarstva. Tudi v novejši, že izdelani zazidalni situaciji ugotavljamo, da je Klavivar prostorsko blokiran z vseh strani.

Trenutno posedujemo v industrijski coni dva objekta, ki zdaj še zadostujeta za realizacijo zastavljenega obsega proizvodnje. V srednjeročnem obdobju 1981–85 moramo nujno še povečati proizvodne prostore k obstoječi hali, ki bodo namenjeni za proizvodnjo sestavin industrijske hidravlike in površinsko

zaščito. V srednjeročnem obdobju 1986–90 bomo zgradili nov objekt, ki bo namenjen v pretežni meri za proizvodnjo elementov za avtomatizacijo strege. V isti hali pa bomo uredili tudi visokoregalno, paletno in mehanizirano skladišče. V desetletju 1990 do 2000 načrtujemo gradnjo večjega proizvodnega obrata, ki bo namenjen za proizvodnjo ostalega hidravličnega programa.

V tem prostorskem obsegu pa nimamo kvalitetne rešitve parkirnih površin. Za realizacijo proizvodnega programa bomo morali v bližnji okolici zgraditi tudi manjšo livarno za hidravlično litino.

Iz ekonomskih, predvsem pa iz prostorskih, delno pa tudi iz kadrovskih razlogov smo prisiljeni del proizvodnega programa prenesti v dislocirane obrate. V pripravi je investicija v dislocirani obrat v Zgornji Ščavnici, ki zajema gradnjo nove proizvodne hale. Do leta 2000 planiramo zgraditi še dva podobna dislocirana obrata na območju občine Škofja Loka. Značilno za celotno infrastrukturo v Žireh je, da razvoj le-te ni tekel vzporedno z urbanizacijo kraja in zaostaja tudi v industrijski coni. To nepopolno infrastrukturo bo možno nadoknaditi in dograditi. Z izgradnjo razdelilne trafo postaje, ki je namenjena za kvaliteto elektroenergetske napajanje Rudnika urana Žirovski vrh, so dani vsi pogoji za dobro napajanje industrijske cone.

Vodovodna mreža je še vedno nedograjena. Še v planskem obdobju 1981–85 bomo morali zgraditi vodovodno mrežo do črpališča „Podklan“. Prav tako bo nujno potrebno zagotoviti nove zadostne količine pitne vode. Primarna kanalizacijska mreža ter čistilna naprava za fekalne odplake sta že zgrajeni, posamezne DO pa bodo morale vseskozi graditi in dograjevati interne čistilne naprave za tehnološko vodo, kar planira naša DO ob izgradnji nove lakirnice in galvanice.

Izgradnja celotnega telefonskega omrežja v Žireh je v zaključni fazi z izjemo industrijske cone, kjer bo nova telefonska mreža zgrajena še do leta 1985. Klavivar mora do tedaj povečati kapaciteto telefonske centrale za svoje potrebe.

V industrijski coni najbolj zastaja prav prometna ureditev. Obstoječe prometnice so neprimerno urejene in predstavljajo resno oviro, zato moramo že do leta 1985 realizirati planirano izgradnjo osnovnih prometnic in prometnih povezav.

Glede ostale energetike pa je najbolj pomembna skupna toplotna, ki bo locirana v industrijski coni. Skupna toplotna je nujna ne le vsled racionalne energetske porabe, ampak tudi z ekološkega vidika. Neglede na trenutno negativno ekonomsko računico je plinovod za Žiri, posebno še za industrijsko cono, realna potreba.

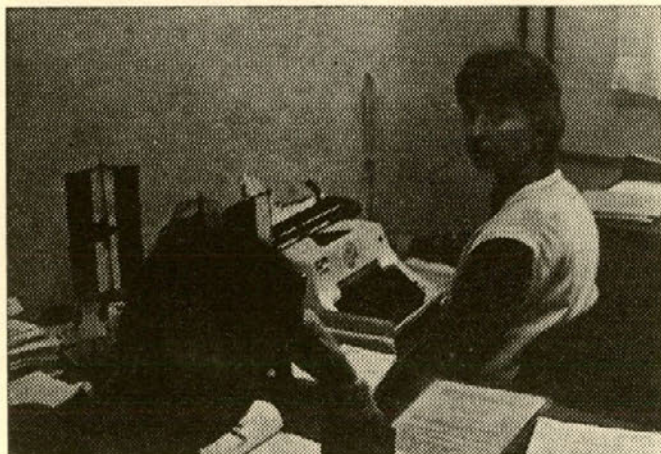
Zapis pripravil C. K.

DELO IN PROBLEMI V SPLOŠNEM SEKTORJU

V današnji številki našega glasila bom predstavil delo in dejavnosti splošnega sektorja, ki pokriva izvajanje nalog na posameznih področjih. Trenutno se v splošnem sektorju odvijajo naslednje aktivnosti po posameznih področjih:

1. Kadrovske področje, ki zajema: planiranje kadrov, zagotovitev kadrov, delovna razmerja (sklepanje, prenehanje, razporejanje), izobraževanje (štipendiranje, izobraževanje ob delu in iz dela), kadrovska evidenca, organizacija funkcional-

nega izobraževanja, organizacija in vodenje internih strokovnih tečajev, kadrovska operativa (odgovori, objave, razpisi, obveščanje, vsklajevanje, določanje potreb, administracija: dlovne knjižice, zdravniški pregledi, potrdila, obvestila).

Glede na razvoj DO bo potrebno aktivnosti na kadrovskem področju kvalitetno širiti na planiranju kadrov, načrtovanju štipendiranja in izobraževanja, pri čemer bomo morali uvajati selektivno politiko in pristop do tega področja, izvajanju pripravništva, kar pomeni kvalitetnejšo pripravo mladih strokovnjakov za poznejše samostojno delo, spremljanju učinkovitosti zaposlovanja kadrov in razporeditev v celotnem poslovnem procesu, izboljšanju kadrovske strukture, kar bomo zlasti dosegli z selektivnim štipendiranjem in izobraževanjem ob delu, urejanju stanovanjskih vprašanj in vprašanj družbenega standarda itd. Pri načrtovanju, planiranju in izvajanju kadrovske politike bo v naslednjem obdobju zlasti pomembno tudi pridobivanje visokostrokovnih kadrov za opravljanje nalog na raziskovalnem, razvojnem, tehnološkem, prodajnem in drugih področjih dela. Zahtevnost Kladivarjeve proizvodnje in izdelkov, zahtevnost trga (domačega in inozemskega, ki je stalno v vzponu), izdelovalni stroški, kvaliteta izdelave od nas terjajo strokovnega pristopa k razreševanju posameznih problemov. Spričo velikih zahtev, tržnih zakonitosti in konkurence v funkcionalnosti izdelkov, kvaliteti, asortimanu, proizvodnja izdelkov s čim nižjimi stroški bo enostavno v najkrajšem času potrebno spremeniti našo mentaliteto, češ saj imamo strokovnega kadra in „režije“ dovolj. Vendar izdelki, ki se danes proizvajajo, jih bodo jutri zamenjali novi, funkcionalnejši in kvalitetnejši. Da bomo vsemu temu lahko sledili, pripravljali proizvodnjo novih izdelkov, je rešitev med drugim tudi v kadrih. Če tako razmišljamo, pa bomo v bodoče tudi posamezne akcije izobraževanja ob delu vzeli bolj resno.

2. Področje organizacije in računalniške obdelave podatkov, ki zajema:

- določanje predlogov organizacije dela, informacijskih sistemov, izdelavo posameznih organizacijskih navodil,
- sodelovanje pri vpeljavi sistema operativne priprave proizvodnje in materialnega poslovanja (izvajalec Iskra-ZORIN),
- stalno sodelovanje z LTH – računskim centrom pri vpeljavi avtomatske obdelave podatkov na posameznih področjih poslovanja,
- določanje predlogov celotne poslovne dokumen-

tacije, s katero DO posluje,

- določanje organizacijskih odnosov, razvoj na posameznih področjih poslovanja.

Računalniška obdelava podatkov trenutno zajema področje celotnega materialnega poslovanja (gibanje materiala, polizdelkov, izdelkov in orodja preko proizvodnje in skladišč), pri tem delu pa moramo aktivirati še računalniško spremljanje kooperacij in rezervnih delov.

Obdelava proizvodnih podatkov in spremljanje proizvodnje je v sedanjem trenutku še na ravni formiranja baze podatkov. Baza podatkov za računalniško spremljanje proizvodnje je od vseh baz najzahtevnejša in najbolj obširna, saj zajema podatke o kosovnicah, tehnoloških postopkih, delovnih mestih, strojih itd. To področje mora računalniško steči s 1. 1. 1984, in sicer z razpisom celotne proizvodne dokumentacije (delovni listki, oddajnice materiala, orodja, polizdelkov), strojnimi izračunom netto potreb po materialu in polizdelkih – letno in kvartalno ter izračunom potrebnih kapacitet. To pa so podatki, kateri se ročno zelo težko ugotavljajo in spremljajo, so pa osnova za kvalitetno terminiranje proizvodnje. Kot končni cilj računalniške obdelave proizvodnih podatkov pa so prav gotovo pokalkulacije izdelkov in polizdelkov (ugotavljanje odmikov porabe materiala in časa). Ta del računalniškega programa je trenutno tudi že v izdelavi.

Računalniški obračun osebnih dohodkov poteka v redu, posamezne podatke iz tega področja, ki so v računalniku shranjeni, pa bomo lahko direktno koristili pri dokončni uvedbi računalniškega obračuna proizvodnje.

Glede na širino in zahtevnost, katero smo si zastavili pri odločitvi o uvajanju računalniške obdelave podatkov na posameznih področjih poslovanja pa smatramo, da smo že sedanj nivo obstoječe računalniške obdelave dosegli v relativno kratkem času (seveda tudi s pomočjo delavcev drugih sektorjev oziroma tistih, ki so in ki še vedno pri tem sodelujejo). Kvaliteten premik na tem področju bomo dodatno dosegli prav gotovo tudi z uvedbo terminalov, ki nam bodo omogočali direkten dostop do računalnika.

Pri uvajanju računalniške obdelave podatkov in vnosu podatkov na računalnik, pa smo seveda naleteli na marsikatero težavo, ki smo jih reševali sproti. Velika potreba pa se v zadnjem času kaže tudi na področju urejanja standardizacije, ki jo bo potrebno v okviru organizacije tudi pričeti reševati, še zlasti ob taki vrsti proizvodnega programa (velik asortiman izdelkov, s tem pa tudi potreba po velikem številu pozicij materiala, polizdelkov itd.).

3. Normativna dejavnost, ki zajema

- izdelavo samoupravnih aktov, njih korekcije in dopolnitve, spremljanje zakonodaje in zunanjih dogovorov, sporazumov itd., usklajevanje internih samoupravnih aktov s posameznimi zakoni in predpisi, prilagajanje določil samoupravnih aktov trenutnim potrebam in zahtevam. Trenutno je v DO cca 40 samoupravnih aktov.

– strokovna priprava gradiv za seje samoupravnih organov: (skupno z ostalimi predlagatelji), zbora delavcev, delavskega sveta, izvršilnih organov delavskega sveta, priprava predlogov.

To področje je zelo obširno, saj je potrebna vrsta aktivnosti od izdelave osnutka nekega samouprav-

nega akta pa do njegovega sprejema.

Nekaj težav je tudi v tem, ker se posamezna širša zakonodaja pogosto menja, kar pa nujno zahteva izdelavo korekcij oziroma dopolnitev internih aktov. Vse te aktivnosti, ki jih izvaja splošni sektor, pa zahtevajo temeljito in natančno korespondenco, saj je potrebno poskrbeti tudi za primeren sistem informiranja, posamezni podatki in informacije pa so karakterja trajne vrednosti (zlasti kadrovske podatki, podatki iz delovnih razmerij, sklepi samoupravnih organov), zato je za take informacije potrebno vzpostaviti tudi primeren način arhiviranja posameznih podatkov v skladu z zakonom o arhivskem gradivu.

4. V okviru splošnega sektorja se odvijajo tudi ostala potrebna dela in naloge, kot npr.: kopiranje in razmnoževanje, ravnanje s teleksom, vodenje evidence prisotnosti in odsotnosti delavcev, kakor tudi druge potrebne evidence.

5. V sklopu splošnega sektorja deluje vratarska in čuvajska služba, vratar pa poleg rednih svojih dolžnosti (vratarska dela in naloge, sprejem strank) opravlja tudi naloge telefonista. Težava pri tem delu je v tem, da telefonist često mora iskati posameznike po posameznih mestih v tovarni, zlasti pa v primerih, ko niso na svojih delovnih mestih.

Tudi vratarnica je mesto, kjer se nahaja vratar odnosno čuvaji, za kakšne posebne obiske in postavljanja pa se nismo dogovorili. Istočasno je potrebno

resneje uporabljati vhodno – izhodne dokumente med delovnim časom, velja za vse tiste, ki bi jih pri izhodu ali vhodu v tovarno morali imeti in izročiti vratarju, kakor za vse tiste, ki te dokumente izdajajo.

6. V okviru splošnega sektorja pa je tudi kuhinja, torej organiziranje toplega obroka med delom. V sami kuhinji predvsem nastaja že prostorski problem, število toplih obrokov se stalno večja, večajo se tudi razne potrebe vseh nas, ki pa so včasih opravičene, včasih pa tudi ne. Glede samega toplega obroka so med nami različna mnenja glede kvalitete hrane, veliko je takih, ki malice pohvalijo, nekaj pa je tudi takih, ki skoraj vsako malico prekritizirajo. Topli obroki so kalorično na zahtevanem standardu, velikokrat še preko tega, izvajajo pa se stalne kontrole kaloričnih vrednosti obrokov. Zanimivo je, da zunanje stranke (če se poslužujejo našega obroka) malico vedno pohvalijo, čudno pa se jim zdi, da za topli obrok v naši kuhinji ni potrebno nič odšteti.

To priložnost bi pa izkoristil tudi za to, da apeliram na vse zaposlene, da zunaj tovarne ni potrebno toliko kritizirati toplega obroka, ki se tu pripravlja, kot se to včasih dogaja.

Na kratko sem predstavil delo splošnega sektorja, tega dela je veliko, včasih je tudi malo manj viden, zato tudi čestokrat nerealni vtisi. Vso to delo pa izvaja relativno majhno število izvajalcev.

Bogdan Erznožnik

DELO KOMISIJE ZA DELOVNA RAZMERJA

Komisija za delovna razmerja je kot stalna komisija DS in urejuje problematiko s področja kadrovske politike. Njene naloge so, da urejuje medsebojne pravice, dolžnosti in obveznosti, ki se nanašajo na sklenitev delovnega razmerja, razporeja delavce k drugim nalogam, obravnava vprašanja disciplinske odgovornosti s tega področja, o prenehanju delovnega razmerja, o odmoru, dopustih ipd. Osnova za delo te komisije je pravilnik o delovnih razmerjih in družbeni dogovor o izvajanju kadrovske politike v občini.

Seveda, ker komisija rešuje probleme s področja kadrovanja, se ubada tudi s težavami, ki jih prinaša delo in urejanje področje kadrovanja. V zvezi s tem lahko ugotavljamo, da kakšnih hudih težav ni, ker je delo same kadrovske službe in komisije dokaj dobro urejeno in utečeno. Težave nastopajo tedaj, ko mora komisija izvesti izbiro kandidatov za določene naloge, vendar člani komisije v zadnostni meri ne poznajo kandidatov ali pa, ko ni prijavljenih

kandidatov in komisija ne more ugoditi kadrovskim potrebam, ki izhajajo iz dela in kadrovskega načrta. Ravno iz teh težav s ciljem, da bi sprejemali v delovno razmerje čimboljše sodelavce, bi morali posvečati še več pozornosti in truda pri pripravi predlogov in čimnatančnejšem predočanju razpisanih pogojev (formalni pogoji in dosedanje delovne izkušnje in navade) članom komisije. S posvetitvijo še več pozornosti zgoraj opisanih problemov, bi stanje na tem področju še izboljšali, katero je že sedaj dokaj dobro urejeno in utečeno.

Naša kadrovska politika na področju štipendiranja se danes kaže za še kako pravilno in je dober znak pravilne odločitve oziroma kadrovske usmeritve v preteklosti. Pri tem si mogoče lahko očitamo samo to, da je v določenih trenutkih in za določene profile intenzivnost štipendiranja še premajhna, kar je tudi znak vzporedno z našo proizvodno usmeritvijo, za oblikovanje še kvalitetnejše kadrovske politike.

Janez Kosmač

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Zbor delavcev DO Kladivar Žiri z dne 26. 4. 1983

1. Potrди se podano poročilo in ocenitev rezultatov dela ter poslovanja v prvem tromesečju poslovnega leta 1983.

2. Potrди se podani predlog končne delitve ustvarjenega dohodka v prvem tromesečju poslovnega le-

ta 1983.

3. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje infrastrukturnih objektov v industrijski coni Žiri, se sprejme in podpiše.

4. Zbor delavcev z osebnim izjavljanjem sprejme in podpre Pravilnik o delovnih razmerjih DO Kladivar

Žiri (spremembe in dopolnitve) in Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev v DO Kladivar Žiri.

5. Na Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v DO Kladivar Žiri, katerega bodo delavci sprejemali z referendumom, ni pripomb.

10. redna seja DS DO Kladivar Žiri z dne 29. 4. 1983

1. DS sprejme in potrdi poročilo in ocenitev dela ter poslovanja v I. tromesečju poslovnega leta 1983 in ugotavlja, da so delavci na zboru dne 26. 4. 1983 sprejeli in potrdili predlog začasne delitve ustvarjenega dohodka v I. tromesečju poslovnega leta 1983, to je za čas od 1. 1. 1983 do 31. 3. 1983.

2. DS potrdi program za raziskovalno nalogo „Automatizacija strežnih funkcij“ in višino financiranja.

3. Komite za SLO in DS DO Kladivar Žiri se razširi z enim članom. Za novega člana komiteja za SLO in DS se imenuje Janeza Luznarja, dipl.ing., predsednika aktiva ZRVS.

4. Potrdi se plan uresničevanja dogovora o delitvi osebnih dohodkov v letu 1983.

5. Vrednost točke, ki se uporablja za izračun akontacije OD, se s 1. 4. 1983 poveča od 0,256 brutto na 0,31 brutto din.

6. DS potrdi predlagani sklep o dodatnih merilih pri določanju dinarskih zneskov regresa za letni dopust v letu 1983.

Sklepi DS z dne 1. 6. 1983

1. Za delegata v konferenco delegacij občinske energetske skupnosti se imenuje Andrej Starman, vodja VIV, po poklicu strojni tehnik, rojen 9. 11. 1946, stanujoč Polje 24, 64226 Žiri.

2. Nabavi se usmernik UGO 5A 8V 20 RC 01 za potrebe površinske zaščite.

3. Sprejme in potrdi se Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za gradnjo cest v industrijski coni Žiri in aneks št. 1 k temu samoupravnemu sporazumu. Za podpisnika sprejetih aktov se pooblašča tov. Rada Bogataja.

4. Potrdi in sprejme se investicije z adaptacijo bivših proizvodnih prostorov v Novi vasi s predlagano strukturo, ki je navedena v predlogu – gradivu. Skupna vrednost investicije znaša 1.499.976,00 din.

Potrdi se nabava požarno-alarmne naprave, ki naj bi bila skupna za uporabnike v industrijski coni. Predračunska vrednost znaša okrog 168.000,– din. Ravno tako se sprejme in potrdi Samoupravni sporazum, v katerem je dogovorjen način sofinanciranja požarno-alarmne naprave med uporabniki (Kladivar, Etiketa, KGZ). Za podpisnika tega sporazuma

se pooblašča tov. Rada Bogataja.

5. Sprejme in potrdi se aneks k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za ureditev strojno-kovinarskih delavnic pri ŠCKAS Škofja Loka. Spremembe, ki jo vsebuje citirani aneks je v tem, da se sredstva združujejo iz poslovnega sklada (ne iz sklada skupne porabe) in da znaša delež Kladivarja 1.568.700,– din.

6. V skladu s 50. členom Pravilnika o knjigovodstvu se imenuje komisija za uničenje knjigovodskih listin, ki jim je v skladu s 46. členom Pravilnika o knjigovodstvu potekel rok hrambe. V komisijo se imenuje:

Bogdana Erznožnika – predsednika

Janeza Pirnata – člana

Francko Debelak – člana

Komisija mora svoje delo opraviti do 15. 6. 1983.

7. Sprejme in potrdi se aneks k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev za razvojno-investicijski projekt „Naprave za avtomatizacijo strege“.

8. Glede sprememb in dopolnitev pravilnika o osnovah in kriterijah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del oziroma nalog, ter o izdatkih za prehrano delavcev, ki so materialni stroški in določitev novih višin povračil stroškov na podlagi povprečno ugotovljenih stroškov. DS sprejme naslednje sklepe:

– Sprejmejo in potrdijo se spremembe in dopolnitve pravilnika o osnovah in kriterijah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del oziroma nalog, ter o izdatkih za prehrano delavcev, ki so materialni stroški. Veljati prično naslednjega dne po sprejemu na DS, uporabljati pa s 1. 5. 1983.

– Glede na precejšnje število sprememb in dopolnitev pravilnika v 1. točki predloga sklepov se izdela prečiščeno besedilo pravilnika, ki bo zajemalo vse njegove sprejete spremembe in dopolnitve. Prečiščeno besedilo se izdela do 30. 6. 1983, katerega se javno objavi.

– Določijo se nove višine povračil stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del oziroma nalog in veljajo od 1. 5. 1983 dalje.

– Že obračunani in izplačani potni nalogi, ki so bili izdani za službena potovanja v mesecu maju, se ponovno obračunajo in izvede se poračun v skladu s tem sklepom (v skladu s 4. členom pravilnika in sprememb in dopolnitev pravilnika o osnovah in kriterijah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del oziroma nalog).

ŠTIRI DNI V REXROTHU

Z veliko skrbjo sem se odpravil na pot 6. 4. 1983 po večkratni preložitvi datuma odhoda. Skrbelo me je predvsem zaradi tega, kako bom sprejet v firmi in sem bil prav prijetno presenečen.

Po prihodu v oddelke za energetiko (to je za hidrocentrale, poleg tega so prevzeli tudi odre) so naju s tov. Vizjakom prav lepo sprejeli, postregli s kavo in sokom in odpeljali na kosilo v njihovo menzo. Zanimivo v tej menzi je bila tudi jugoslovanska zasta-

va na naši mizi. Pri drugi pa japonska.

Po končanem kosilu sva že prvi dan odšla v montažni oddelek, kjer je bil na preizkuševališču že pripravljen agregat. Zaradi primera izpred nekaj dni, bom še to poudaril, agregat je bil priključen na motorjih, iz kontrolnega pomičnega pulta tudi vsi el. magneti in napolnjen z oljem. Olje je bilo hladno zaradi pogojev dela, v katerih agregat deluje. Normalno je olje segreto na obratovalno temperaturo.

Zaradi delovnega časa do štirih sva že prvi dan lahko tudi en del preizkusa opravila. To delo je potekalo približno tako. Hidravlično shemo sva skupno pregledala in si pripravila načrt, oziroma zaporedje kako pregledovati nastavitev posameznih ventilov. Že v poročilu, priloženem potnem nalogu sem napisal, da agregati, katere sva pregledovala, za nas pravzaprav niso nič nemogočega in bi z ustreznim pristopom tako delo tudi zmogli. Težava bi bila mogoče samo v tem, ker je bil to 4-5000 litrski rezervoar. Naslednji dan, ko sva zaključila prvi agregat, je bil drugi že pripravljen in nalit z oljem. Vsak od pregledanih agregatov je bil preizkušen tudi na glasnost in ni noben presegal 80 dB. Ker to za mene ni bilo več novost, sem si ogledal med tem še druge stvari v sami montaži agregatov.

Začel bom kar po vrsti iz najbližje okolice. Ko sem omenil poljenje agregata, nisem nič opisal načina. V neposredni bližini preizkuševališča je blibližno 5000 l posoda na nogah in pod njo je že kar celo postrojenje za črpanje olja v rezervoarje ali pa iz njih. Pri črpanju iz že preizkušanih agregatov teče olje skozi 10 mikrometerske filtre in je dejansko uporabljeno olje vedno kot novo.

V neposredni bližini je še poseben prostor za preizkušanje manjših agregatov. Tudi tukaj imajo manjši silos za olje in še dovolj druge opreme. Kar res nekaj je bilo videti, od manometrov, termometrov, tlačnih stikal, merilcev pretoka in podobnega. Pri ogledu celotne montaže bi začel kar pri tej. Rezervoarje dobijo že obdelane. To je kar podobno kot pri nas.

Manjši so v glavnem uliti do 40 l, pa tudi še nekateri 80 litrski. Večji so pa varjeni, pa tudi med manjšimi sem videl varjene. Delavec dobi nalog za izdelavo, s skico, shemo in sestavnimi deli. Lanser mu pripelje vse glavne dele. Cevi, vijake, priključke, kotnike pa dobi vse na pomičnih policah, ki jih lahko pripelje tudi bliže delovnega mesta. Po končani montaži gre agregat na čiščenje z trikloretilenom, po tem še vse dele posepa, posebno pa še notranjost rezervoarja, ki je že lakirana. Po čiščenju pride na vrsto priprava za lakiranje. Prav zanimivo je bilo gledati delav-

ca, ki je z veliko pazljivostjo oblepil vse dele, ki ne pridejo v poštev za lakiranje. Poudarili so, da je to boljše delovno mesto kot lakiranje. Po lakiranju daje agregat na sušenje, odlepljenje in potem na preizkušanje. Le zahtevnejše agregate preizkušajo še pred lakiranjem. Po potrebi poškodovan lak po preizkusu ročno popravijo.

Ko je tov. Vizjak pregledal vso količino enakih agregatov, sva skupno prišla na naslednjo vrsto, kjer so bili samo trije. Tukaj smo imeli malo smole. Krmilni ventil velikosti 16 je imel še zahtevo za ročni vklop. Zaradi zamenjave strani tega vklopa, ki je izveden z vijakom, je v vod, ki je imel predviden tlak 40 bar prišlo 160 bar in smo doživeli lep tuš, oljni, seveda, ko je tlak izrinil O-tesnilo iz sedeža. Na istem agregatu je bila še ena napaka. Na odtoku iz modula v rezervoar je počila direktna cev Ø38. Zamenjava te cevi je vzela kar tri ure dela, zaradi odstranitve celotnega modula. Pripomba, da včasih tudi projektant lahko zgreši pri razporeditvi elementov, se mi ni zdela čisto nič zlonamerna.

Tudi pri ogledu drugih oddelkov sem se mogel manj zadržati. Ogledal sem si več čiščenje odlitkov po obdelavi, skozi montažo sestavin sem samo lahko šel in skozi obdelovalnico. V obdelovalnici prevladujejo kar NC stroji, ali pa povsem namenski za posamezne operacije. Te stroje izdelujejo tudi sami. Na brusilnem stroju za struženje batov za velikost 10 in našo oznako 2 sem vprašal delavca, če lahko vzamem en kos, mi je rekel, da bolje, da ne, ker ga mu bodo obračunali in da naj pridem čez nekaj časa, da bo poiskal izmetnega.

Vse to sem si ogledoval sam, saj so mi tudi pri sprejemu povedali, da vedo od kje sem in da si lahko ogledam karkoli me zanima. Le skozi livarno me je peljal nekdo iz oddelka, ker sem ne da nebi smel, znal nebi. To je avtomatizirano vse, da je le malo ljudi videti notri, pa še za te so res težki pogoji, prah in vročine.

Mislil, da moje bivanje v Lohru ni bilo brez haska, ker bom nekaj tega, kar sem videl, lahko koristno uporabil pri svojem delu in tudi prenesel na svoje bližnje sodelavce.

SEMINAR ZA SINDIKALNE DELAVCE

Na predlog OO ZS Klavdivar sem se udeležil seminarja za sindikalne delavce, ki je potekal v Izobraževalnem centru RS ZSS Šlandrov dom v Radovljici. Organizator je bil medobčinski svet ZS Gorenjske, vodila ga je delavska univerza Tomo Brejc iz Kranja. Seminar je bil namenjen vodstvu OO ZS, konferencam OO ZS, vodjem samoupravnih delovnih skupin, predstavnikom samoupravne delavske kontrole in delegatom samoupravnih organov. Potekal je po vnaprej določenem programu, ki je trajal 90 pedagoških ur. Program je bil izveden v treh ciklikih po tri dni v obliki predavanj, skupinskega dela in obiskov delovnih organizacij na Gorenjskem, ter razgovori z njihovimi sindikalnimi delavci.

V prvem delu smo poslušali predavanja o družbeni vlogi in metodi dela sindikatov, seznanili smo se o pripravah na sestanke in vodenju le teh, o dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije in orga-

niziranosti ZSS v OZD. Sledil je ogled DO Sava Kranj, kjer smo si ogledali zanimivo proizvodnjo avtoplaščev, nato pa se pogovarjali s predstavniki sindikata, kateri so nam predstavili njihovo delo in trud za izboljšanje delovnih pogojev na najtežjih delovnih mestih.

V nadaljevanju smo poslušali zanimive teme o družbenem varstvu samoupravnih pravic in družbene lastnine, nalogah SDK, pridobivanju in razporejanju dohodka, uveljavljanju načel delitve po delu in rezultatih dela, problemih gospodarjenja in uvožno izvozni problematiki v OZD ter o vlogi sindikata pri zagotavljanju socialne varnosti. Organizatorji so se potrudili, da so izbrali predavatelje, ki dobro poznajo posamezna področja v teoriji kakor tudi v praksi. Po vsaki podani temi se je razvnela živahna razprava, tako da nam je vedno primanjkovalo časa, da bi vsi prišli na vrsto s svojimi vprašanji in mnenji. V ta

namen smo se razdelili v več manjših skupin, kjer smo sami med sabo premlevali težave, ki se porajajo v posameznih okoljih in panogah. O vseh temah smo imeli tudi razgovor z družbenimi pravo-branilci samoupravljanja iz Gorenjske regije. Ogle-dali smo si še DO Peko in Lip iz Bleda. Iz zaključkov, ki smo jih potegnili iz obravnavanega gradiva, je vsak slušatelj napisal seminarsko nalogo. Zadnji dan je potekal v znamenju nalog, katere smo vsi pred-

stavili in o njih razpravljali.

Udeleženci smo bili enotnega mnenja, da je bil seminar dobro organiziran, in da so bile teme poučne ter zanimive. Spoznali smo, da je delo sindikata obsežno in zahtevno, za kar so potrebni usposobljeni kadri. Postavlja se le vprašanje, kako vse to delo opraviti poleg svojih rednih obveznosti.

Jože Mlinar

POLETNA ANKETA

POLETJE – ČAS DOPUSTOV

Bliža se čas poletnega odmora in pred nami so dnevi, ko bodo nekateri odšli na morje, drugi pa bodo ostali doma ali si kako drugače zapolnili proste poletne dneve. Ker nas zanima, kako bodo naši delavci preživeli letošnjo stabilizacijsko poletje, smo se odločili, da bomo nekatere povprašali o tem. Izvedli smo kratko anketo, kjer smo jim zastavili nekaj vprašanj. Ob tem so povedali naslednje:

Simnovič Gregor – monter v montaži HK

Letošnji dopust nameravam preživeti doma na kmetiji. Pravi, da je doma preveč dela in ni časa za odhode na počitnice. Glede letovanja v naši DO pravi, da je dobro urejeno, lahko pa bi bilo še boljše. Predvsem misli, da bo letos letovanje mnogo dražje kot je bilo prejšnja leta.

Oblak Helena, navijalka tuljav

Dopust namerava preživeti z družino na morju. Ker tudi njen mož dela v Kladivarju, sta se odločila za enotedensko letovanje v prikolici v Valbandonu. Pravi, da bo tako lepše in prijetnejše, saj sta lanski dopust prebila v šotoru.

Kosmač Helena – administratorica

Del dopusta namerava, tako kot lani, preživeti na morju, drugi del pa doma. Kraja letovanja še ni izbrala. Meni, da je v naši DO letovanje dobro urejeno, ker imamo za sedaj dovolj prikolic, ki so postavljene v takih krajih, do katerih ni tako daleč. Tudi ona pravi, da bo letošnje letovanje drugačno od lanskega le v višjih cenah.

Cankar Franc – frezalec v strojnem oddelku

Med dopustom bo Franc ostal kar doma, saj gradi hišo in ima zato dovolj dela. Pravi, da je letovanje v naši DO dobro urejeno, čeprav sam ni še nikdar letoval preko Kladivarja. Meni pa, da je prav, da bo letos ena prikolica več in da bo lahko letovalo več delavcev v naših kapacitetah.

Cokan Bogomir – vodja nabave

Dopust namerava preživeti en teden s šotorom v Kanegri pri Umagu, en teden pa v prikolici Alpine v Čateških toplicah. Pravi, da veliko raje gre na letovanje neorganizirano, ker ima tako več svobode in ni toliko vezan. Želi le, da bi bilo lepo vreme.

Kokalj Mihela – izvozni referent

Na letovanje bo odšla na morje v Valbandon. Meni, da vsakdo potrebuje nekaj prostega časa, da ga preživi z družino izven domačega kraja. V Valbandon gre rada, ker se ji zdi kraj zelo primeren za otroke, hkrati pa okolica mirna in prijetna. Zadovoljna je z urejenostjo letovanja v prikolicah.

Jereb Jože – kontrolor

Je starejši član našega kolektiva in namerava preživeti letošnji dopust 7 dni v Čateških toplicah, ostalo pa doma. V toplice bo odšel predvsem zaradi zdravstvenih razlogov. Pravi le, da bo letošnje letovanje za mrsikaerega malo skromnejše od lanskega zaradi višjih cen.

Vsem članom kolektiva pa želimo, da bi lepo in prijetno preživeli letošnji dopust, ter se zdravi in novih moči zopet vrnili na svoja delovna mesta.

C. K.

NOVO PRI NAS IN NA TUJEM . . .

. . . Po podatkih revije „Enjeux“ je v ZDA 12000 profesionalnih oblikovalcev (dizajnerjev), v Veliki Britaniji 6000, v ZRN 3000 in v Franciji 300.

JP 1983, 3

. . . Švedski kemik Alfred Nobel je imel 1883. leta priznanih 300 patentov, v zadnjem letu svojega življenja 1896. leta pa 365 priznanih patentov.

JP 1983, 3

. . . Koliko je bil kdo zadolžen konec leta 1982? Po vrednosti skupnega dolga v milijardah dolarjev vodi Brazilija z 88, sledi Mehika 80,1, Argentina 38, J. Koreja 36, Venezuela 28, Izrael 26,7, Poljska 26, ZSSR 23, Egipt 19,2, Jugoslavija 19, Filipini 16,6, NDR 14 itd.

Dolg presega celoletni izvoz pri Braziliji, Mehiki, Argentini, Venezueli in Izraelu, medtem ko za Jugoslavijo dosega sorazmerno ugodno 41% vrednost letnega izvoza.

GV 1983, 17

. . . O plinovodu v SSSR je bilo že dosti napisanega. Mogoče še ta zanimivost, da je Salzpitter v ZRN prejel ponovno naročilo za cevi premera 1420 mm v skupni teži 100.000 ton.

IA 1983, 34

. . . Najnovejši model robota firme PRAB je izveden s hidravličnim pogonom, nosilnostjo 55 kg in točnost ponavljanja + 0,2 mm.

IA 1983, 36

ALI SE POZNAMO?

Predstavljamo vam **MARIJO JEREB**
– delavko v montaži

Marija se je rodila leta 1942 v Račevi pri Jernačevcu v 8-članski družini. Oče je bil električar, mati pa gospodinja. Doma so imeli majhno kmetijo. V osnovno šolo je hodila v Žireh. Ker tedaj še ni bilo avtomobilov in avtobusov, so v šolo hodili peš, včasih pa so se vozili tudi z vozom. Zgodilo se je tudi, da se je voz prevrnil pod cesto in z njim vred vsi otroci. Po končani osnovni šoli je Marija eno leto ostala doma, ker je bilo na kmetiji dovolj dela. S 16-imi leti se je zaposlila v opekarni v Račevi, kjer je delala šest mesecev. Na prigovarjanje ostalih je odšla na prakso v NIKO v Železnike, kjer je bila prav tako šest mesecev. Po opravljeni praksi je začela delati v Novi vasi pri Gantarju. Najprej je delala peresa za šestila, nato pa je začela navijati tuljave za elektromagnete, ki so jih v začetku navijali na zelo preprost način. Kmalu so kupili nov stroj in potem je bilo to delo drugačno. Marija se spominja, da so bili v tistih časih zelo slabi delovni pogoji. Delali so na čevljarskih mizah in sedeli na lesenih zabojih, ki so ostali od prejšnje čevljarske delavnice. Najprej so morali urediti prostor, zato so imeli majhne plače, delali pa so mnogo več kot sedaj. Pri tuljavah je Marija delala petnajst let in pravi, da

se je tega že zelo naveličala ter si je že želela opravljati kaj drugega. Pri navijanju je treba imeti zelo dobre prste in vid, toda z leti to dvoje človeku opeša, zato so jo premestili na montažo indikatorjev. Ker je ves čas želela, da bi delala pri stroju, je opravila tudi izpit zapomožnega strugarja. Z odločbo je bila razporejena na delo pri avtomatski stružnici, toda zaradi težine fizičnega dela potem tega ni nikdar opravljala. Misli, da če bi tedaj pričela s tistim delom, bi bila gotovo tam še sedaj.

Marija se rada spomni nazaj in takoj pristavi, da so morali včasih mnogo bolj delati. Ker ni bilo mehanizacije, je bila produktivnost mnogo manjša. Tudi mojstri so bolj pazili na to, da so delavci dobro delali, saj so bili hkrati tudi kontrolorji. V spominu ji je ostal dogodek iz preteklosti, ko so delali indikatorje. Imeli so velika naročila in ker se je zelo mudilo, so se delavci odločili, da bodo delali tudi doma. Prepričani so bili, da bodo dobro zaslužili in zato so vsi pridno delali ne glede na to, ali je bil delavnik ali nedelja. Na koncu je bilo narejenih mnogo preveč ur in delavci, ki so se prej tako trudili, so dobili plačano le del svojega dela.

V montaži, kjer dela zdaj, je skoraj samo normirano delo. Ker je zaposlena že toliko časa, meni, da bi bila lahko bolj stimulirana. Tudi na sploh bi morali imeti delavci večji OD in bi potem gotovo bolje delali. Posebno mlajši delavci se premalo prizadevajo, da bi dosegli normo. Če bi se Marija še enkrat odločila za poklic, bi izbrala prav to smer. Izučila bi se za delo za strojem, ker pravi, da ni rojena za pisarno.

Sedaj živi z možem Pavlom in tremi otroki v Stari vasi, kjer imajo svojo hišo. Tudi mož in starejši sin, ki se je izučil za električarja, sta zaposlena v Kladivarju. V prostem času rada postori kaj okrog hiše. Veliko se ukvarja tudi z gospodinjstvom, pa tudi otrokom, ki hodijo v šolo, je treba vedno kaj pomagati. Kadar ji čas dopušča, se loti tudi ročnih del. Včasih je več klekljala, sedaj pa ima dovolj drugega dela.

To nam je povedala naša zvesta, dolgoletna delavka Marija Jereb. Želimo ji še veliko dobrega počutja v kolektivu.

C. K.

POHOD MLADIH NA ČEBINE

Dobili smo se pred „Zadružnim domom“: Špeh, Bobek in jaz. Prvi avtobus smo zamudili, ker smo preveč zaupali voznemu redu na Esadovi slašičarni. Zato smo imeli napretek časa, da smo zaskrbljeno opazovali nebo – bilo je nekam sumljivo: „Bo dež? Še tega se manjka!“ Optimisti, kakršni smo bili, smo enoglasno ugotovili: „Če ne gre zaupati voznemu redu, ne gre zaupati tudi oblačnemu nebu!“ In naša skupna ugotovitev je bila: „Torej bo sončno, naši nahrbtniki bodo ostali nedotaknjeni, vzdušje bo enkratno!“ Z vremenom smo torej opravili. V tem času je pripel-

jal avtobus (kakor da bi padel z neba – na voznem redu sploh ni bil omenjen). Bili smo sijajne volje, vse do Ljubljane. Da, vse do Ljubljane, kjer smo z odprtimi usti in povešenimi ušesi slišali izjavo prometnega uradnika, da odpelje avtobus za Trbovlje šele ob 9.15 uri. Torej bomo prepozni. Pohodna brigada bo krenila na pot proti Čebinam brez nas . . . V ogledalu sem opazil tri podolgovate obraze. To smo bili: Špeh, Bobek in jaz. V trenutku, ko smo se spogledali, pa smo začuli rezek glas iz zvočnika: „Vlak za Maribor stoji na 4. tiru IV. peron, potniki prosim vstopite“. Naši obrazi so postali še bolj po-

dolgovati, nakar smo kakor na ukaz zdrveli proti železniški postaji. Kupili smo karte, zdirjali preko tirov na 4. tir IV. peron, vstopili na vlak, kakor stopi begunec na oazo sredi puščave. Peljali smo se proti Trbovljam. Razpoloženje na višku.

Tovarno STI smo našli brez večjih ovir, kjer smo se sestali vsi pohodniki iz DO iz SOZD-a ZPS. Zbrali smo se v lepem številu. V STI-ju smo seveda dobili okrepčilo, nakar se je brigada, katere udeleženci smo bili tudi mi trije, ob 11. uri podala na pot. Pred odhodom smo s postrojitvijo brigade prejeli zastavo SOZD ZPS in poslušali krajši govor predstavnika ZB. V tem smo se zavedali, da sprejemamo obvezo, da bomo na primeren način obudili spomin na zgodovinski trenutek. Podali smo se namreč na ČEBINE, kjer je bil ustanovni kongres KPS. Vzporedno s tem pa tudi 38. obletnica zmage nad okupatorjem.

Najprej smo se ustavili pred muzejem revolucije (v centru Trbovelj), kjer smo dobili natančne orise delavskega gibanja v predvojnem času v revirjih. Po tem postanku obogateni z novimi spoznanji, smo nadaljevali pot do spomenika revirskih borcev. Velicina bojev le-teh nam je namreč narekovala dostojno počastitev z položitvijo venca na spomenik padlih v spopadu z Orjuno. Spet smo krenili na pot. Bili smo ponosni, da se lahko na takšen način predstavimo prebivalcem tega junaškega kraja. Z vsakim korakom navkreber se je stopnjevala naša dobra volja, razpoloženje pa vedno prirčnejše. Ko smo se namreč odločali za ta pohod, nas je družila skupna želja, da obeležimo svetel zgodovinski trenutek, sklenemo nova poznanstva in nenazadnje, da premagamo pot Trbovlje – Čebine – Partizanski vrh.

Res je, da smo mladi, vendar smo imeli počitek že po nekaj kilometrih hoje. Zavedali smo se, da tudi moči mladih niso neizčrpne, zato smo si privezali dušo. Seveda se nam je jezik razvezal v navezanem

in med seboj sproščenem pogovoru. Kmalu smo ugotovili, da zastavonošem ne smemo privoščiti počitka. Le te so nas namreč neusmiljeno podile po klan-cunavzgor. Celo komandant brigade ni prišel do sappe, da bi zaklical zastavonošem „počasnejel!“ In tako smo hitro osvojili cilj dneva: ČEBINE.

Z velikim zanimanjem smo si ogledali hišo, v kateri je bil ustanovni kongres KPS v noči od 17.–18. april 1937. Ker pa smo utegnili videti le spominsko ploščo na hiši in nekaj zgodovinskih fotografij tega dogodka, pa smo se s toliko večjim navdušenjem sprejeli in pozdravili idejo, da se celotna hiša preuredi v dostojen muzej naše revolucije. Ker se vsak lep trenutek hitro konča, smo tudi mi morali zapustiti Čebine. Krenili smo torej proti Partizanskemu vrhu . . . Vse lepo in prav! Oh, kako so nas gonili, bili so še hitrejši. Posledica tega je bila, da se je barva naše brigade neprestano spreminjala. Srajce in puloverji so izginjali v nahrbtnike, majice s kratkimi rokavi pa so se vidno vlažile. Na vso srečo pa je bila pot kratka, zato smo kmalu zagledali dom pod Javorjem. Misel na počitek je razgibala naše utrujene kretnje, še bolj pa smo bili veseli slastnega sendviča. Po okrepčilu zopet naprej. Torej so nas zastavonoše pahnile v največje napore. Vzpenjali smo se kot po severni triglavski steni strmem hribu in v mislih že obračunavali z nadebudneži na čelu kolone. Ampak zopet se je splačalo – zagledali smo Partizanski vrh, kjer se je končal dan našega pohoda.

Iz naših ust se je začela pesem, delegacija naše brigade je ponesla venec na spomenik padlim borcem NOB in počastila njihov spomin.

Spoznali smo kos naše lepe in hrabre domovine. Stkali smo nova poznanstva. Bili smo ponosni, da smo dosegli zastavljeni cilj. Splačalo se je!

B. B.

MOJ HOBI – DESKANJE

Najprej naj povem, da deskanje ali „surfanje“ ni moj edini hobi, saj se ukvarjam tudi s smučarijo. No, ker pa je pred vrati pravo poletje, je sedaj bolj aktualno deskanje, kajti deskanje je vodni šport, če slučajno kdo še ni slišal za to svar.

Deskanje je v bistvu jadrnanje na vodi, s to razliko, da moraš ves čas vožnje stati na deski, z rokami pa držati jadro. Ta dva osnovna podatka povesta, da deskanje ni komfortno prevažanje z jahto, ampak je dokaj naporen šport – predvsem za začetnike. Kot sem dejal, je potrebno na deski stati in držati jadro, kar pa še zdaleč ni vse. Pri vožnji je ves čas potrebno loviti ravnotežje, jadro pa usmerjati tako, da se vanj upira veter. Nadalje je potrebno obvladati tudi krmiljenje deske, kar se doseže s premikanjem jadra naprej – nazaj, ter s prestopanjem po deski. Vsa pravila in skrivnosti vožnje z desko, bi težko opisal tako, da bi jih v praksi kdo uspešno uporabil. Najbolje je, če koga zanima, da sam pozikusi in kmalu bo doživel nekaj osnovnih čarov deskanja, kot so padci v vodo v vseh položajih, prakse, nazadnje pa še malo vožnje.

Sam sem vse to doživel leta 1980, ko sem se med dopustom na morju seznanil s tem čudom. Za za-

četek sem eno popoldne preživel 3/4 časa v vodi, ostalo pa v spenjanju na desko. Rezultat je bil, da sem zvečer odšel zgodaj spat. Drugi dan me je spremljal kolega in mi pripovedoval iz vode, kako naj ravnam z desko in jadrom. To je rodilo prve sadove – peljal sem se par deset metrov. Led je bil prebit in stvar mi je postajala všeč. Naslednje dni sem se že kar prevažal, posebno če je bil veter šibak. Pri teh vožnjah so bile tudi razne poslastice, ko nisem uspel z desko zakrmariti kamor bi želel in sem lepo odjadral med kopalce. Pri tem so se neuki deskanja pritoževali, jaz pa sem se nedolžno opravičeval, da se bodo nekaj časa morali umikati oni, ker se jaz ne znam.

Dopust je minil, domov pa sem prinesel prijetna spoznanja o deskanju. To je bilo tudi povod, da sem se odločil za nakup deske. Desko sem pripeljal domov in seveda jo je bilo potrebno takoj preizkusiti. Odločil sem se za nedeljo konca avgusta in na mojo nesrečo je bil ta dan kljub napovedi zjutraj dež. Toda žilica mi ni dala miru in odpeljal sem se v Ankaran. Med potjo se je vreme izboljšalo in v Ankaranu me je pozdravilo milo sonce. Pihal je močan veter, kopalci so bili redki – kot nalašč za surfanje sem si mislil. Hitro sem odmontiral desko z avta, jo sestavil in odvlekel v vodo. Z svežimi, komaj mesec starimi izkušnjami sem zlezal na desko in po-

skušal postaviti jadro v navpično lego. To mi je delno uspelo, vendar le za nekaj trenutkov, dokler ni potegnil močnejši veter. Znašel sem se v vodi, pri tem pa preišljeval, kje sem ga polomil. Ni bilo napake in poizkusil sem znova. Tudi ta poizkus in mnogi naslednji so se mi zaradi neznanja in močnega vetra izjalovili. Zaverovan v vzpenjanju na desko sem skoraj pozabil, kje sem. Pogledal sem proti obali, a bila je daleč. To me je streznilo in ugotovil sem, da se nazaj ne bo dalo peljati z desko, ampak po potrebno plavati. Dobro dve uri sem plaval proti vetru, pri tem pa sem potiskal tudi desko. Izmučen sem se končno le usedel na obalo. Tiste trenutke bi desko najraje komu podaril.

Premišljeval sem, če je mogoče, da deska ni v redu ali kaj podobnega. Pri tem sem se spomnil, da takrat, ko sem se učil, ni pihal močan veter. Z bridkimi izkušnjami sem tako končal svojo prvo sezono v deskanju.

Drugo leto sem desko zopet vzel seboj na morje, kjer se je pokazalo, da nekaj znam, mnogo pa se bo treba še naučiti. Učil sem se in precej navadil s pomočjo tistih, ki so jadranje dobro obvladali. Danes deskanje obvladam toliko, da mu lahko rečem moj hobi, nikakor pa ne še moj šport.

Milan Frelih

DELOVNI DAN NACEA POSTRUŽNIKA

Ko je Nace Postružnik zjutraj z 10-minutno zamudo prišel na delo v podjetje „Rjava pločevina“, je nejevoljno mrmral:

„Uh, ta prekleti šiht! Kako lepo bi bilo brez njega. Sedajle bi kako uro ali dve pridno likal posteljo, potem pa v najbližji bife. Tam bi si ga privoščil dva deci, ne, to je premalo, kar pol litra bi ga vrgel vase, potem bi prišel čas malice . . . Tako pa me čaka teh osem ur garanja, ropota in umazanije. In še z mojstrom se bom moral počiti, tako je, že opreza za menoj!“

Res ga je mojster Miha Vreteno že čakal pri stroju. Opomnil ga je, da je ta teden zamudil že drugič, in če bo šlo tako naprej, ga bo javil vodji obdelovalnice. Nace pa ne bi bil Nace, če ne bi vedel, da je najboljša obramba napad. Zato je zarenčal: „Le kaj se repenčiš, zavoljo teh petih minut! Sicer pa imam drsni delovni čas in bom to nadoknadil na koncu šihta. Delam na normo, če je ne bom dosegel, bo tepen le moj žep in ne tvoj. Izgini, da bom lahko pričel z delom!“

Ko je mojster Miha Vreteno izginil, je Nace odklenil predal, potegnil iz njega pilo, jo nekaj časa zamišljeno ogledoval in rekel: „Ti si pila, jaz pa danes nisem še nič.“ Segel je še enkrat v predal, privlekel iz skritega kotička ploščato steklenico, skrivaj pogledal okoli sebe, če ga kdo ne opazuje in že je steklo žganje po njegovem suhem orlu. Potem je pogledal po delavnicah. Vedel je, kaj bo videl. Njegovi sodelavci so se sklanjali nad stroji in hiteli z delom. Zaničljivo jih je premeril od nog do glave, spraval ploščenko nazaj v skrivališče in se odpravil v kot, kjer so njegovi tovariši skriti za omaro z orodjem že vneto premlevali včerajšnje dogodke. Rezka-

lec Gašper Rezkalo se je takoj spraval nadenj: „Ali si gledal sinoči po televiziji nogometni prenos?“

„Kakšen prenos neki, saj vendar veš, da ob četrtek hodim v krčmo „Pri polnem vrču“, kjer mečemo karte. Nazadnje smo ga obrnili še nekaj litrov. Padel bi še kakšen, pa nas je krčmar, tista opica Tone Natočilo vrgel ven in to že ob dveh ponoči, si moreš misliti? Kdo pa je sploh igral po televiziji?“

„Igrala sta kluba Avtogol in Izgubljena žoga. Da bi ti videl, kakšen gol je zabil Mišo Bredlovič. Pred njegovim udarcem je bil vratar Jovo Vrtič brez moči.“

Oglasil se je vrtalec Jožek Svedrač: „Jaz pa sem bil sinoči v kinu. Vrteli so film „Vesela udova“. Enkrat film, vam rečem. Kakšne mlekarnice je imela glavna igralka. In kako je migala s svojimi pršuti. Kot bi imela vgrajen vibrator.“

Še bi premlevali včerajšnje dogodke, pa je prišel mimo mojster in jih razhajkal. Končno je Nace poglaval svoj stroj. Pridno je delal kako uro ali dve, ker je vedel, da ga opazuje mojster. Potem je ustavil stroj, poklical mojstra k sebi in mu naročil, naj privede normirca, da mu bo popravil normo, ker je prehuda. Prišel je normirec Franc Merilo z uro štoparico. Nace je že pred tem za polovico zmanjšal na stroju število vrtljajev in pomik. Normirec je pričel meriti čas izdelave kosa. Kmalu je ugotovil, da je norma res prehuda in jo popravil. Ko je normirec odšel, si je Nace prižgal cigareto, sedel na zaboj z obdelovanci in se veselo zasmel: „He, he, pa sem ga spet potegnil. In kaj ga ne bi, če ga lahko. On se spozna samo na uro, račune in papirje, stroj pa je zanj španska vas. Le zakaj bi garal, če ni potrebno, kot npr. tale moj sodelavec Janez Ostružek.“

Tišči v streoj od jutra do dveh, kot da se misli z njim oženiti. Bolje ko preseže normo, bolj mu jo normirec dvigne. Dan za dnem mu kaplja od glave, ob mesecu pa mu kane komaj toliko kot meni."

Bližal se je čas malice. Nace si je umil roke, čeprav si jih ta dan ni kdovekako zamazal in odšel v jedilnico deset minut pred časom. Nace Postružnik, da bi čakal v vrsti na malico? To pa že ne, le kaj si mislite? V jedilnici je že našel svoje tovariše, s katerimi so vsako jutro razčlenjevali dogodke prejšnjega dne. Najprej so napadli kuharico, da naj vendar že enkrat začne kuhati za ljudi in ne za prašiče. Ob taki hrani bi crknil še pes, kaj šele takšni garači, kot so oni. Potem so na hitro pojedli po tistem znanim pregovoru, ki pravi: Kdor je priden pri delu, je priden tudi pri jelu! Navrsto so prišle karte. Seveda so jih metali še dobrih deset minut po končani ma-

lici. Saj še ne bi nehali, pa so se morali umakniti naslednji izmeni.

Delo se je Naceto vleklo v nedogled. Le težko bi zdržal, če ne bi imel v predalu poživil. Vendar se je pred koncem delovnega časa vsebina steklenice izhlapela. Nace je pospravil stroj, se preoblekel in odšel domov deset minut predčasno. Nič zato, če mu je zmanjkalo v steklenici, predno bo šihla konec, se bo on že lepo pokrepčal v bližnjem bifeju z velikim pivom in dvojno zabelo.

Tako je minil še en delovni dan Naceta Postružnika. Naporno, kaj? Ni čudno, da je zadnjič zaradi prevelike delavne vneme oslabel, da je moral k zdravniku. Dobil je en teden bolniške, da bi prišel k sebi in bil zopet sposoben z vsemi močmi zagrabiti za delo.

Matevž Pečelin

VELIKI DERBI KLADIVARJA

V petek 10. 6. 1983 se je na nogometnem igrišču odvijal velik derbi med dvema velikima ekipama. Nasproti sta si stali moštvi VZDRŽEVALCEV in ORODJARJEV z obema mojstroma na čelu. Obe ekipi sta bili trdno prepričani, da bosta zmagali. Pričakovati je bilo, da bo stadion premajhn za vse tiste, ki bi si tekmo želeli ogledati, no, zaradi slabšega vremena (sijalo je sonce) je bilo gledalcev nekaj manj – takole na oko od 20 – 30. Delegirali smo tudi sodnika, na koncu pa smo se sporazumno odločili: „Sodili si bomo sami!“ Kako tvegana odločitev.

Tekmo smo oboji začeli zelo previdno, da bi se bolje spoznali (v nogometnem znanju), ko pa smo orod-

jarji povedli, je bilo spoznavanja konec. Vzdrževalci so napadali in izenačili, na koncu pa je bil rezultat 2 : 1 za orodjarje. Na vratih obeh ekip sta stala mojstra in igralci smo se trudili, da bi oba čimvečkrat bombandirali. Nasprotniki na koncu z rezultatom niso bili preveč zadovoljni, vendar so se s pivom kmalu ohladili.

Treba pa je povedati, da so vzdrževalci igrali z B „garnituro“, za povratno tekmo pa so nam obljubili, da pridejo v najboljši postavi s Kepicom na čelu.

Srečo Gaber

POHOD NA BLEGOŠ

Letošnji tradicionalni pohod na dan zmage mi bo še posebno ostal v spominu. Bil je v znamenju 40-letnice ustanovitve Prešernove brigade in 31. divizije, kakor tudi 90-letnice organiziranega planinstva v Sloveniji. Pohod so pripravila planinska društva Gorenje vasi, Sovodnja in Žirov. Kljub slabemu vremenu se je tisto deževno nedeljo na sam vrh Blegoša povzpelo več kot 2500 ljubiteljev gora. Zbranim udeležencem, ki so bili na slovesnosti pred ko-

čo, je spregovoril predsednik PZS Tomaž Banovec. Govoril je o nalogah planincev in planinske organizacije, katere naloga je tudi ohranjanje tradicij iz težkih časov naše revolucionarne preteklosti.

Čeprav nam je dež neusmiljeno kazal svojo moč, smo vseeno vztrajali. Posebno še mi starejši smo pokazali voljo, saj smo neomajno vztrajali. Zato mi bo letošnji pohod, ki je bil že sedmi po vrsti, ostal še posebno v spominu.

Rajko Primožič

NEKDO NE GOVORI

Govorimo,
razmišljamo,
govorimo.

Le nekdo ne govori.

Tema,
strašna tema.
Nekdo se utaplja,
nekdo kriči.

Srhljiva tema.

V opoju zvezd
sijaju lune
postopaš sam,
govoriš, razmišljaš.

Le nekdo ne govori.

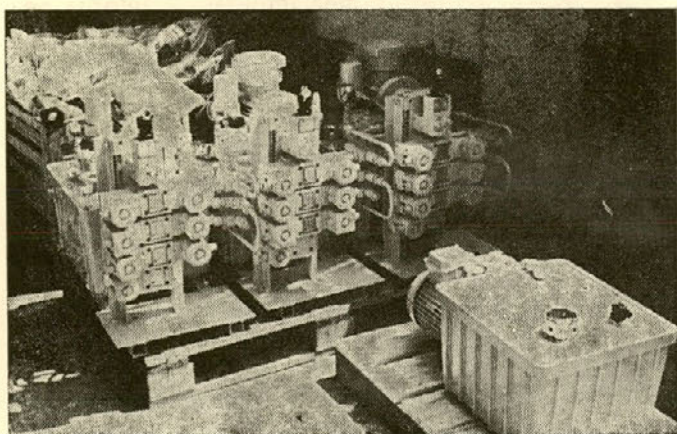
Solze v očeh,
bolečina na obrazu
potrtoš v srcu,
otopele roké.

Ponosno stopaš,
greš, greš.
Boriš se,
toda . . .

Le nekdo ne govori.

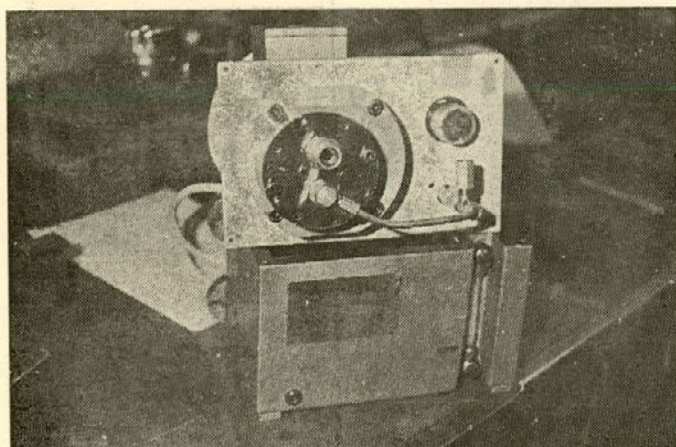
Srečo

PRODAJA HIDRAVLIČNIH AGREGATOV NAPREDUJE

Hidravlični sistemi spadajo med naše obsežnejše programe, med katerimi so tudi hidravlični pogonski agregati. Letno izdelamo od 15 do 20 teh izdelkov, ki spadajo med srednje velike. Prodajamo jih predvsem na jugoslovansko tržišče. V mesecu maju je DO Belt Črnomelj prevzela 10 tovrstnih agregatov, ki jih uporabljajo za krmiljenje in pogon pri izdelavi samohodnih stiskalnic za betonske bloke. V prodaji pravijo, da je bil za to naročilo rok zelo kratek, ki so ga zelo dosledno izvršili.

RAZVILI SMO NOVO ZOBNIŠKO ČRPALKO

Črpalka je sestavni del mazalnega agregata MEO-0,25/5. V sestavnih tlačnega centralnega mazanja skupaj z razdelilniki RMO in elementi signalizacije tvorijo progresivni sistem.

Glavni tehnični podatki črpalke so:

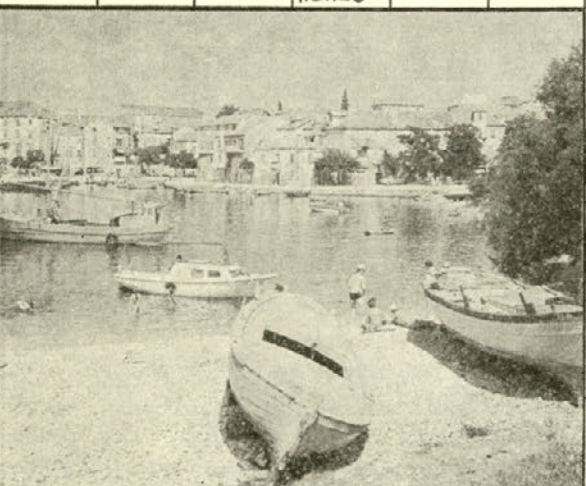

delovni tlak 0,6 do 3,2 MPa

pretok pri 1500 obratih/min 0,25 l

gabaritne mere $\varnothing 90 \times 38,5$

Razvoj črpalke z majhnim pretokom so zahtevale razmere na našem tržišču. Drugi proizvajalci črpalke imajo v svojem asortimanu najmanjšo s pretokom 1 l/min. Pri prototipni izdelavi so se pojavljale težave, ki so pač sestavni del pri osvajanju novih izdelkov. Zaradi vgrajenih specialnih zobnikov, so se povečale tudi gabaritne mere ohišja.

KRIŽANKA „POLETJE '83“

				Ovratnica	Tvorba seme- novk	ŽELIMO VAM PRIJETEN DAPUST	Pripomo- čki za cipško plezanje	Pes- pastir ovac	Tuje žensko ime	Gora nad Ko- baridom
				Krajevna skupnost		Pred- dverje	Del hoge Opis			
				Pištol						
				Prebiva- lec nove ceLINE						
				Mlečni izdelek						
										
Sestavlil in risal C. Kacin	V rim. dobi re- ka v Ita- liji	Nasišek, naravn- nik	Rest, ce- sta (lat.) Ostanek kart							
Posoda za tekočine										
Upoda- nje				Šampion						
Nezdrav				Kozmet. kolekcija Turije						
					Filmška zvezda	Izlet, gorski vepon				
Ilivica										
				Nemški filozof Južnoafr. rasist						
BERI NAZAJ!										
Oljesc Tine			Mesto na zahodu Navreča- rije					Fosfor TV poro- čevalec (3000)	Telo iz ve- soljca	Oče Zgoden
Natrij			Jap. me- sto na otoku Honšū				Božji popotnik Enclenēni- ci iz ješpr.			
				Prva petolet- ka	Naravnica šp. mesto ob Gibraltar. prelivu.					
										POLETJE 1983
				Naslov japon. cesarjev						
				Zvezda v Orlu						

**„Kladivar“ je glasilo KLADIVARJA,
tovarne elementov za avtomatizacijo Žiri, Dobračeva-s p.o.**

Ureja ga odbor za obveščanje:

člani: Marija Žakelj, Matevž Pečelin, Marko Pagon
Ciril Kacin — glavni urednik
Franc Temelj — odgovorni urednik
Marjan Poljanšek — predsednik

Izhaja dvomesečno, naklada 300 izvodov

Tisk: Embalažno grafično podjetje Škofja Loka
